

SPOLUPRÁCE S EIF POMOHLA ČESKÝM FIRMÁM ZÍSKAT 26 MLD. KČ

V červenci tohoto roku podepsala ČMZRB s Evropským investičním fondem (EIF) dohodu o pokračování spolupráce v rámci podpory konkurenceschopnosti malých a středních firem – COSME (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) na období let 2020 – 2022. Jedná se o protizáruku EIF za portfoliovou část záručního programu Záruka 2015 až 2023. Do programu COSME se ČMZRB zapojila již v srpnu 2015, kdy šlo o první případ implementace tzv. Investičního plánu pro Evropu, který byl realizován v ČR. Hlavní výhodou pro ČMZRB, vyplývající z částečného krytí rizik prostřednictvím této protizáruky, je zvýšení celkové kapacity uvedeného národního záručního programu.

Dochází tak k usnadnění přístupu k financování investičních a provozních potřeb většího počtu živnostníků, malých a středních podnikatelů, než by tomu bylo pouze v národním rámci. Za více než pět let využívání COSME (tzn. srpen 2015 – září 2020) bylo takto podpořeno dohromady více než 10 200 podnikatelských projektů s celkovým objemem zaručených úvěrů ve výši 26 mld. Kč. Kromě poměrně velkého objemu realizovaných COVID obchodů tak národní záruka podpořená v rámci

COSME zůstává stabilním a důležitým faktorem nebývale velkého záručního „výkonu“ ČMZRB.

Novým aspektem aktuální spolupráce bude přímá podpora digitalizačních projektů – tzv. COSME Digitalization Pilot –, tedy takových podnikatelských záměrů, které zkvalitní úroveň digitalizace v podnicích. Se spuštěním této podpory počítá ČMZRB od počátku příštího roku. Zatímco výše protizáruky pro ČMZRB za standardní projekty zůstává na stejné úrovni jako doposud, tj. 50 %, podpora digitálních projektů je navýšena na 70 %. Maximální výše zaručeného úvěru zůstává na úrovni 150 tis. € (tj. 4,1 mil. Kč). Podle předpokladů by ČMZRB mohla během následujících dvou let zaručit celkem jednu miliardu „digitálních“ úvěrů. V případě, že se tento cíl ukáže jako příliš ambiciózní, bude možné kontrakt COSME flexibilně prodloužit o další dva roky. Klíčová bude v tomto smyslu spolupráce pobočkové sítě ČMZRB, a to formou asistence žadatelům s prokazováním realizovaných digitalizačních opatření. Vzhledem k dosavadním pozitivním zkušenostem spolupráce ČMZRB s EIF se předpokládá obdobná forma podpory též v příštím rozpočtovém období EU. «

Milí čtenáři,

podpora ve formě záruk a zvýhodněných úvěrů, kterou ČMZRB poskytuje podnikatelům už od roku 1992, pochází nejen z národních zdrojů, ale dnes je již z větší části doplněna o zdroje EU. Dlouhodobě se tak snažíme využívat různých evropských zdrojů k rozšíření našich možností pro financování českých podnikatelů – ať už jde o strukturální fondy EU, nebo o zdroje EIF v rámci tzv. Investičního plánu pro Evropu. Nyní působíme v pozici finančního zprostředkovatele.

V horizontu několika týdnů bychom měli uspět v rámci auditu Evropské komise a získat tzv. pilířové hodnocení. Díky tomu se staneme prováděcím partnerem a budeme mít přímý přístup k evropským programům. Sice to pro nás bude znamenat více povinností zejména v oblasti reportingu, na druhé straně nám to ale uvolní ruce při přípravě nových produktů. Parametry jednotlivých produktů tak budou moci více reflektovat potřeby českého trhu, a tedy českých podnikatelů. Nové číslo našeho Zpravodaje proto věnujeme našim aktivitám souvisejícím se zahraničím. Na dalších stránkách se mj. dozvíte, jaký profit již naše spolupráce v rámci EU podnikatelům přinesla, a jak to s ní bude vypadat v následujících letech.

Přeji vám příjemné čtení!

Jiří Jirásek

předseda představenstva
a generální ředitel ČMZRB

ČMZRB prosazuje zájmy menších rozvojových bank na evropské úrovni

V Evropě existuje řada organizací sdružujících veřejné i soukromé rozvojové instituce s celostátní či oblastní působností. ČMZRB je s ohledem na rozsah a zaměření své činnosti členem tří z nich, sídlících v Bruselu.

NEFI (Network of European Financial Institutions for SMEs)

V květnu 2011 byla ČMZRB přijata za člena Sítě evropských finančních institucí na podporu malých a středních podniků (NEFI). Jedná se o neformální sdružení národních rozvojových bank a institucí, které se věnují řešení tržních selhání ve financování segmentu malých a středních podniků. Cílem NEFI je sdílet mezi členy odborné zkušenosti a spolupracovat s evropskými orgány při přípravě příslušné legislativy. Zástupci členských bank se scházejí čtyřikrát ročně na jednání stálé pracovní skupiny, jehož součástí je také tematický workshop. Jednou za dva roky se pak generální ředitelé schází na setkání na vysoké úrovni (high-level meeting), kde stanovují strategické zaměření budoucích aktivit. Asociace NEFI vznikla v roce 1999 a aktuálně má 21 členů. Ti v roce 2019 podpořili přes 211 000 malých a středních podniků, a to převážně úvěry a zárukami v celkovém objemu přes 69 mld. €.

ELTI (European Association of Long-term Investors)

Od roku 2002 byla ČMZRB činná v Klubu bank pro dlouhodobé financování (ISLTC). V roce 2013 se stala jedním ze zakládajících členů nástupnické platformy – Evropské asociace dlouhodobých investorů (ELTI). Ta sdružuje 31 členů, včetně stálého pozorovatele – Evropské investiční banky. Mezi členy z 23 států EU jsou rozvojové banky či agentury, národní fondy či holdinky, Banka Rady Evropy apod. ELTI vykonává svou činnost prostřednictvím sdílení informací o podpoře dlouhodobých investic mezi jednotlivými členy. V poslední době, v souvislosti s nadcházejícím víceletým finančním rámcem EU, roste důležitost prezentace zájmů členů ELTI zejména vůči Evropskému parlamentu a Evropské komisi. ELTI se podařilo úspěšně etablovat na bruselské úrovni a pomáhá národním rozvojovým institucím reprezentovat jejich zájmy např. prostřednictvím účasti na konferencích, tvorbou pozičních dokumentů a dalších lobbingových aktivit. V posledních měsících je činnost ELTI velmi intenzivní také směrem dovnitř (organizace tematických workshopů v týdenních intervalech). ČMZRB byla oceněna za koncepci své komunikace na sociálních sítích a v květnu 2020 prezentovala toto téma na jednom z tematických seminářů.

Během zasedání Valného shromáždění ELTI konaného dne 8. listopadu 2019 v Budapešti byl předseda představenstva ČMZRB Jiří Jirásek zvolen jedním z 8 členů představenstva ELTI na období let 2019 – 2021. Nejde jen o prestižní záležitost a ocenění činnosti ČMZRB, ale též o výsledek úspěšné snahy posílit viditelnost menších členů a zajistit institucionální a geografickou vyváženost vedení této organizace. Board ELTI vede ředitel sekce mezinárodní spolupráce francouzské CDC Laurent Zylberberg. Hlasy menších bank jsou reprezentovány prostřednictvím českého, irského (SBCI) a chorvatského (HBOR) člena Boardu. Představenstvo se setkává min. 2krát ročně.

Jako podpůrný orgán pro práci Boardu funguje tzv. Výbor šerpů, složený ze zástupců nominovaných jednotlivými členy Boardu (v případě ČMZRB zástupce OSM). Tato jednání se konají každých 6 – 8 týdnů s cílem projednávat na pracovní úrovni všechny aspekty činnosti ELTI s následným informováním „svých“ členů představenstva. ČMZRB pořádala jednání Boardu ELTI v roce 2014, tedy rok po jejím formálním založení. «

AECM (European Association of Guarantee Institutions)

V příštím roce uběhne 20 let od vstupu ČMZRB do Asociace evropských záručních institucí (AECM). Asociace, založená v roce 1992, má 48 členů ve 30 zemích, z nichž některé leží za vnější hranicí EU (země Balkánu, Rusko, Turecko či Ázerbájdžán). Základním cílem činnosti AECM je sdílení informací o podpoře MSP v přístupu k financování, zde s důrazem na záruční podporu, a samozřejmě též reprezentace zájmů členů jak ve strukturách EU, tak na mezinárodním poli. AECM pořádá alespoň jednou ročně Výroční zasedání, sdílí know-how v pracovních skupinách a na specializovaných tréninkových seminářích pořádaných na vybraná témata min. 2x ročně. V roce 2017 přesáhl souhrnný objem záručního portfolia všech členů částku 125 mld. €, což představuje podporu okolo tří milionů firem. Tato robustní „základna“, spolu s dlouhou historií, činí z AECM respektovaného partnera v diskusích s bruselskými aktéry ve věci nastavení finančních rámců pro jednotlivá unijní finanční období.

Předseda představenstva ČMZRB Jiří Jirásek byl na Valném shromáždění AECM, konaném v červnu 2018 ve Varšavě, zvolen do 15členného představenstva AECM na období 2018 až 2021. ČMZRB chápala svou nominaci nejen jako vítanou možnost pro posilování hlasu menších rozvojových institucí v rámci této poměrně velké organizace, ale též jako příležitost pro ovlivňování činnosti AECM navenek. Zasedání Boardu probíhají až 4x ročně s cílem diskutovat návrhy na zajištění fungování organizace, její strategické směřování a plánování aktivit. Předjednané návrhy jsou komunikovány a schvalovány Valným shromážděním. Shodou okolností poslední „fyzické“ jednání Boardu pořádala ČMZRB v Praze v únoru 2020. Následná jednání jsou omezena na virtuální formu. «

Ze zapojení ČMZRB do programů EU napřímo budou těžit podnikatelé

ČMZRB v současné době prochází tzv. pilířovým hodnocením. Jde o nezbytnou podmínku, aby se banka mohla přímo zapojit do centrálně řízených unijních programů jako prováděcí partner. Doposud byla do programu na podporu malých a středních podniků COSME zapojena nepřímě, jako finanční zprostředkovatel pro záruční produkt Evropského investičního fondu. Tato forma zapojení je sice pro banku méně administrativně náročná, na druhé straně je však také omezující, protože parametry produktů musí odpovídat zadání ze strany EIF.

Alternativou je zapojit se do unijních programů napřímo u Evropské komise. Zatímco u programu COSME je prováděcím partnerem výhradě Evropský investiční fond, v novém programovém období dojde k úpravě pravidel a programy budou otevřeny i pro další prováděcí partnery. V případě ČMZRB se aktuálně zvažuje její zapojení do programu InvestEU (investice v členských zemích EU) a do Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (investice v rozvojových zemích). Přímý přístup k evropským programům bude znamenat více povinností zejména v oblasti reportingu, na druhé straně ale uvolní

banke ruce při přípravě nových produktů. Parametry jednotlivých produktů tak budou moci více reflektovat potřeby českého trhu.

Pilířové hodnocení je audit interních procesů a systémů banky. Cílem je ověřit, že bude schopna ochránit finanční zájmy EU do stejné míry jako samotná Evropská komise. V první polovině letošního roku tedy byla podrobena detailní analýze nastavení vnitřního kontrolního systému, pravidel účetnictví a rozpočtování, cílů a rozsahu nezávislého externího audi-

tu, celkového rámce pro realizaci finančních nástrojů včetně řízení rizik a AML procedur, transparentnosti zveřejňovaných informací či nakládání s osobními údaji. Dle návrhu hodnotící zprávy obstála banka v pilířovém hodnocení na výbornou. V době uzávěrky tohoto čísla stále probíhala diskuze s Evropskou komisí nad finálním návrhem zprávy. Očekáváme, že v nadcházejících týdnech bude pilířové hodnocení úspěšně uzavřeno a ČMZRB se bude moci od příštího roku napřímo zapojit do unijních programů. «

ČMZRB se podílí na české rozvojové politice, podnikům ručí za úvěry

V prosinci 2018 byla podepsána dohoda mezi bankou a Ministerstvem zahraničních věcí (MZV), na jejímž základě byl spuštěn nový, velmi specifický produkt Záruka zahraniční rozvojové spolupráce (Záruka ZRS). Je to jediný program ČMZRB, který podporuje zahraniční aktivity českých firem. Mnoho z nich dokáže pro své často unikátní a technicky sofistikované výrobky najít nové trhy třeba i na druhém konci světa, a to jak v zemích rozvinutých, tak v zemích rozvojových. A řada firem chce na mimoevropské trhy nejen vyvážet, ale dlouhodobě zde působit a investovat. Nejedná se přitom jen o velké zavedené firmy, ale také o střední a malé firmy. Ty ovšem vesměs naráží na obtížně překonatelnou bariéru vysokých

vstupních nákladů, které s sebou cesta na nové trhy přináší.

To platí zejména o trzích rozvojových. MZV proto připravilo dva programy podpory, které na sebe navazují a které pomáhají firmám cestu na rozvojové trhy usnadnit. Program B2B v gesci České rozvojové agentury nabízí částečnou dotaci na detailní prozkoumání cílového trhu, vyhodnocení potenciálu nových obchodních příležitostí a zahájení činnosti na tomto trhu. Pokud se firmě podaří uchytit a chce dále expandovat, nastupuje Záruka ZRS. Ta vychází z předpokladu, že úspěšná firma je schopna financovat svůj další rozvoj běžným komerčním financováním. Díky záruce ČMZRB, která na sebe bere polovinu rizika, se

pak takové financování stává pro firmy dostupnějším.

Rozšiřování palety nástrojů rozvojové politiky, podpora podnikatelských aktivit a větší využití finančních nástrojů oproti dotacím je trendem v celé Evropské unii. Nejlépe to dokládá Vnější investiční plán na podporu investic v evropském sousedství a v Africe, který byl spuštěn v roce 2016. Záruka ZRS je pilotním programem, kterým se Česká republika jako jedna z prvních zemí střední a východní Evropy připojuje k tomuto trendu. Zkušenosti z programu ČMZRB umožní, aby se v novém programovém období 2021-27 zapojila také do evropských programů rozvojové spolupráce a rozšířila rozsah svých rozvojových aktivit. «

InvestEU sjednotí existující finanční nástroje EU do jednoho programu

V reakci na dlouhotrvající dopady finanční krize 2008-09 na evropskou ekonomiku přijala Evropská komise v roce 2014 Investiční plán pro Evropu. Jeho klíčovou částí byl Evropský fond pro strategické investice, jehož ambicí bylo podpořit investiční aktivitu v EU. Do září 2020 pomohly veřejné zdroje formou rozpočtové záruky vytvořit investice za 535 mld. € a umožnily podpořit jeden a půl milionu malých a středních podniků. Úspěch programu vedl Evropskou komisi k vytvoření jeho nástupce InvestEU, který bude fungovat od příštího roku.

InvestEU sjednotí existující unijní finanční nástroje do jednoho velkého investičního programu. Jak velký tento program bude, je ale stále předmětem složitého vyjednávání o přesné podobě evropského rozpočtu na příštích 7 let. Dosavadní jednání zatím směřují k dohodě, podle níž by rozpočet programu měl být 9,4 mld. € (v cenách z roku 2018). Překvapivě tak hlavní evropský investiční program na příští sedmileté období bude mít výrazně nižší rozpočet, než jak jej původně navrhla Evropská komise. Jednání nicméně budou pokračovat dál, protože Polsko a Maďarsko v polovině listopadu přijetí rozpočtu prozatím zablokovaly.

Rozhodnuto není v tuto chvíli ani to, jakým poměrem bude objem fondu rozdělen mezi čtyři tematická okna. Dle současného návrhu by necelá polovina měla připadnout na okno pro udržitelnou infrastrukturu. To bude podporovat investice do dopravní a energetické infrastruktury, budování 5G sítí či projekty směřující k udržitelnému životnímu prostředí a cirkulární ekonomice. Necelou čtvrtinu fondu by mělo tvořit druhé okno na podporu výzkumu, inovací a digitalizace. V tomto okně budou

podpořeny zejména více rizikové projekty v oblasti výzkumu a vývoje, které umožní inovace a digitální transformaci evropské ekonomiky. Pro třetí okno na podporu malých a středních podniků počítá návrh se stejně velkým podílem jako u druhého okna. Čtvrté okno bude tvořit méně než desetinu fondu a bude zaměřeno na investice do sociální infrastruktury a na podporu sociálních služeb, vzdělání a rozvoje dovedností.

Jisté naopak je, že InvestEU bude představovat tzv. finanční nástroj druhé generace a bude mít formu rozpočtové záruky. To znamená, že z evropského rozpočtu nebudou poskytovány finanční prostředky přímo na jednotlivé produkty, jak jsme tomu zvyklí u finančních nástrojů z evropských fondů. Prováděcí partneři si musí sami zajistit financování produktů z národních či vlastních zdrojů. Evropský rozpočet pak poskytne (proti)záruku, čímž na sebe převezme část rizika podpořených projektů nebo projektových portfolií. Díky tomu budou prováděcí partneři moci bez navýšení vlastního rizika podpořit více projektů, nebo podpořit rizikovější projekty.

Tři čtvrtiny fondu InvestEU bude spravovat Skupina EIB. ČMZR se může v této části programu stát finančním zprostředkovatelem pro produkty Evropského investičního fondu.

S tímto typem spolupráce již má zkušenosti z programu COSME a má zájem na jejím pokračování i do budoucna. Své využití by tato spolupráce mohla najít především v okně pro malé a střední podniky, například v podobě evropské protizáruky za portfolio záruk ČMZR, obdobné současnému programu ZÁRUKA 2015-2023.

Zbylá čtvrtina fondu bude otevřena pro ostatní prováděcí partnery, mezi nimiž může být i ČMZR. InvestEU nestanovuje žádné podíly pro jednotlivé členské státy, bude zde probíhat otevřená celoevropská soutěž předložených návrhů. V ní bude kladen maximální důraz na vyhodnocení přidané hodnoty navržených produktů, zejména s ohledem na dvojí cíl zelené a digitální transformace evropské ekonomiky. Ta bude nástrojem, který má Evropě napomoci dosáhnout větší konkurenceschopnosti v globální ekonomice. Pro ČMZR se nabízí možnost využít přímého přístupu k evropské záruce zejména v nové oblasti infrastrukturního financování, a to v oknech pro udržitelnou i sociální infrastrukturu. Naopak se nepředpokládá zapojení banky do okna pro výzkum a inovace. Tento segment je financován primárně dotační podporou Technologické agentury ČR. «